

TARIM BÜLTENİ

Artan Üretim Maliyetleri, Üretimi Zorlaştırarak Kıtığa Neden Olabilir!

- Amerikan Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi (NASA) ve Uluslararası Uygulamalı Sistemler Analizi Enstitüsü'nün yaptığı yeni bir uluslararası araştırmaya göre artan sıcaklıklar ve yağışlardaki değişimler, Amerika, Batı Afrika ve Çin gibi bölgelerde küresel hayvancılık rasyonlarında temel bir unsur olan mısırın yetiştirilmesini zorlaştıracak. NASA'nın araştırmasına göre "İklim değişikliğinin geleneksel hava modellerini değiştirmesi nedeniyle küresel mısır verimi 2030 yılına kadar yaklaşık dörtte bir oranında düşebilir."
- Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) Kasım ayı enflasyon oranı %9,91 artarken yıllık enflasyon oranı %58,65 olarak hesaplanmıştır. TÜİK Kasım ayı verileri aylık 3,51 yıllık ise %21,31 olarak kamuoyuna duyurulmuştur. ENAG sokağın enflasyon oranı ile TÜİK enflasyon oranları arasında muazzam bir fark vardır.
- Avrupa Birliği (AB), Türkiye'de tarımsal üretimde tarım zehri olan pestisit kullanımının yaygınlaşması nedeniyle Türkiye'den ithal ettiği narenciye ürünleri başta olmak üzere bir çok tarımsal üründe pestisit kontrollerini sıkılaştıracağını duyurdu.

Tarımsal üretimde kazanan sermaye, kaybeden üretici ve tüketicilerdir!

- Tezgahlarda en az 5 TL olan limon dalında 40 Kuruşa satılmaktadır. Çiftçiler her yıl aylarca emek vermesine rağmen üretimin maliyetin çok altında olması nedeniyle borçlanmaktadır. Çiftçilerin her geçen gün borcu artarken perakende satış marketleri karlarına kar katmaktadır. Büyük İndirim Maketleri (BİM), 2021 yılının 3. çeyreğinde 884 milyon TL net dönem kârı ile piyasa beklentisi olan 745 milyon TL'nin üzerinde rakam açıkladı. BİM'in satışları 17,5 milyar TL ile yıllık bazda yüzde 29'luk artış gösterirken, şirket 532 milyon TL'lik yatırım harcaması yapmıştır.
- Enflasyon artışı ve TL'nin Türkiye tarihindeki rekor değer kaybı gölgesinde çiftçilere 2021-2022 mazot ve gübre destek miktarı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belli oldu. Resmi gazetede yayımlanan karara göre 2021 yılı buğday, arpa çavdar, yulaf ve tritikale üretimi için dekar başına 4 litre mazot verilecek mazot desteği, 2022 yılında güncel mazot fiyatı 10 tl üzerinden hesaplırsak 3 litreye düşecektir. 2021'de mazot ve gübre desteği de dahil olmak üzere dekar başına; buğday, arpa çavdar, yulaf ve tritikale için 42 TL, çeltik, kütlü pamuk için 76 TL, nohut, kuru fasulye ve mercimek için 32 TL, kanola ve aspir için 28 TL, patates ve soya için 38 TL, yağlık ayçiçeği için 37 TL, dane mısır için 35 TL, kuru soğan ve yem bitkileri için 27 TL, yaş çay ve fındık için 26 TL, zeytin ve diğer ürünler için 25 TL, nadas için de 8 TL destekleme ödemesi yapılması planlanmıştır. Bu destek ödemeleri 2022 ve 2023 bütçelerinden karşılanacaktır.
- Artan gıda fiyatlarına paralel olarak mutfaktaki yemek maliyetleri de yükselmektedir. Menemenin maliyeti 2017 yılında 8.5 TL iken, 2021 yılında 28 TL'ye çıkmış, maliyeti 3.3 kat artmıştır.
- Hindistan'da tarım sektöründe özelleştirmelerin önünü açan üç yasa, çiftçilerin direnişiyle değiştirildi. Hindistan'da Başbakan Narendra Modi liderliğindeki sağcı BJP hükümeti, ülkedeki çiftçileri bir yılı aşkın süredir tarım şirketleri karşısında savunmasız bırakılan üç yasayı geri çekme kararı aldı. Hükümetle

- müzakerelerde tarım yasalarında değişiklik yapılması teklifini kabul etmeyen direnişçi çiftçiler en sonunda hükümete geri adım attırarak tarihi bir zafer elde etti. Çiftçi örgütleri, bu kararı 14 aylık direnişte yaşamını yitiren 700'ü aşkın çiftçiye adadıklarını açıkladı.
- Geçtiğimiz yaz aylarında TMO çiftçinin ekmeçlik buğdayına 2250 TL, makarnalık buğdayına 2450 TL gibi bir fiyat belirlerken Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüęü (TİGEM) 25 Kasım'da ihaleye çıkardığı ekmeçlik buğdayı 5218 TL makarnalık buğdayı 5320 TL'ye satmıştır.
- TÜİK'e göre bazı sebze ve meyvelerin bir yıllık fiyat artışı; Patates %84, Patlıcan %84, K. Lahana %73 Kuru kayısı %65, biber %57, Havuç %48, B. Lahana %46, Çarliston biber %45, Salatalık %41, Turp %37, Kabak %3 oranında yükselmiştir.

Sarayın Bütçesi Deęil, Halkın Bütçesi

Tarım ve Orman Bakanlığı bütçe görüşmelerinde her ne kadar Tarım ve Orman Bakanı muhalefetin sadece eleştirdiğini önerileri olmadığını iddia etse de Halkların Demokratik Partisi olarak tarladan tabağa tarımsal üretimin bütün kademelerine yönelik somut çözüm önerilerimizi her defasında ifade ettik. HDP olarak en yeni önerilerimizi Tarım ve Orman Bakanlığı bütçe görüşmelerinin gerçekleştirildiği Plan ve Bütçe Komisyonunda ve TBMM Genel Kurul'da ifade ettik. Tarım ve Orman Bakanlığına tarımsal üretimde acil yapılması gereken önerilerimiz şunlardır;

- Çiftçilerin elektrik borçlarının silinmesi ve tüm çiftçilere ihtiyaç sınırına kadar elektriğin ücretsiz olarak sağlanması,
- Çiftçilerimizin borçlarının ilk etapta 50.000 tl'ye kadar olan kısmının silinmesi ve çiftçiye verilen desteklerin iki katına çıkarılması,
- Çiftçilerin tarlasına gübre atabilmesi için bütçeye kaynak eklenmesi,
- TL'nin son bir aydaki muazzam değer kaybını dikkate alarak ek bütçe oluşturulması,
- Tarım ve Orman bakanı Bekir Pakdemirli, Bütçe sunumunda tarımsal destekleri arttırdığını savundu. Fakat Türkiye'de tarım maalesef döviz kuruna göre yapıldığı için, 2017 yılında 12, 9 milyar destek verilirken dolar kuru, 12 Aralık 2017 yılında 3,8 TL iken verilen destek yaklaşık 3 milyar 395 milyon dolardır.
- 2022 yılı için 25, 8 milyar TL tarımsal destek verilmesi öngörülmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesi oluşturulduğu ve Plan Bütçe Komisyonunda oluşturulduğu sırada dolar kuru 9,25 TL idi. Fakat Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesinin TBMM Genel Kurulda görüşüldüğü sırada dolar kuru 14 TL'ye çıkmıştır. Dolardaki artış tarımdaki maliyetleri yükseltmiştir. Bir ay önce 4,45 TL olan bir kilo buğdayın üretimi 6 liralara çıkmıştır. Ekmeğin önümüzdeki yıl 6 liralara kadar çıkması beklenmektedir.
- 2022 yılında verilecek tarımsal destekler, Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesinin Plan Bütçe Komisyonunda görüşüldüğü 10 Kasım 2021 tarihinde 2 milyar 798 milyon dolar iken, 10 Aralık 2021 tarihindeki TBMM Genel Kurulunda görüşüldüğü sırada TL'nin rekor düzeydeki değer kaybı ile tarımsal destekler 1 milyar 842 milyon dolara düşmüştür. Başka bir niceliksel ifade ile verilen tarımsal destekler bir ayda yaklaşık 1 milyar dolar değer kaybetmiştir. Dolayısıyla 2022 bütçesine ek bütçe yapılmadığı takdirde bütçe kadük kalacaktır.

Kasım Ayı Mevsimsel Tarım Ürünleri

Doğayı ve doğal olanı korumak, zehirsiz gıdaya ulaşmak, sağlıklı olmak, yerel küçük üreticileri desteklemek, evinizin ekonomisini korumak ve karbon ayak izini düşürmek için mevsiminde beslenmek en basit çözüm. Fakat artan gıda fiyatları mevsimsel beslenmeyi dahi zorlaştırmaktadır. Artan gıda fiyatlarının temel nedeni TL'nin değer kaybı olarak görünse de asıl neden eşitsiz bir üretim biçimini egemen kılmaya çalışan sermayenin kar hırsıdır. Özellikle tarla ile tezgah arasındaki fiyat farkı üretimin ne düzeyde eşitsiz olduğunu göstermektedir. Örneğin her türlü emeği veren çiftçi ürettiği limonun üretim maliyetini kg başına 2 TL olarak gerçekleştiriyorsa ve dalındaki limonu 50 kuruşa dahi satamıyorsa ve marketlerde limonun kg en az 10 TL'ye satılıyorsa, burada üreticinin ve tüketicinin kaybettiği sermayenin kazandığı müthiş bir eşitsizlik söz konusudur. Bu eşitsizliğin sürdürülebilir olmadığı tarladaki çiftçilerin ve sokaktaki insanımızın tepkileriyle dile getirilmektedir. Dolayısıyla üretimin desteklendiği, gıda egemenliğinin sağlandığı üretim ve tüketicinin adil bir şekilde gerçekleştiği, insanların mevsimsel ürünleri ucuz ve sağlıklı şekilde tükettiği bir üretimi tarımın temel düsturu haline getirmeliyiz.

• Mevsimsel bazı ürünlerin fiyatları

Ürün Kg	Mersin Tarla	Mersin Hal	Mersin Market	İstanbul Hal	İstanbul Market
Havuç	1-3 TL	2-4 TL	6- 8TL	1-4 TL	7-10 TL
Pırasa	0,50-3 TL	1-4 TL	9-10 TL	2-3 TL	8-12TL
Turp	0,25-3 TL	1-4 TL	4,75 TL	2-4 TL	5-7 TL
Portakal	0,75-3 TL	2 -6 TL	4-8 TL	3-10 TL	5-22 TL
Armut	1-7 TL	2-10 TL	7-15TL	6-15 TL	7-22 TL
Ispanak	0,50- 3TL	1, -5 TL	7-15 TL	1-3TL	11-17 TL
Limon	0,50- 2 TL	2-5 TL	5-15 TL	2-4 TL	7-20TL
Bal kabağı	2-4 TL	4-5 TL	7-20 TL	3-5 TL	8-25 TL